

ที่ กษ 1109/11880

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม.10200

11 ธันวาคม 2534

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเมื่อสหกรณ์ได้รับหมายอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534
2. ตัวอย่างหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

ตามที่สหกรณ์บางแห่ง เมื่อได้รับหมายอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิก ซึ่งกำหนดให้นำเงินค้ำหุ้นของสมาชิคนั้น ส่งมอบแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งนั้น

บัดนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534 คดีระหว่าง นายสงบ สุขนาแซง โจทก์ นางมารศรี ชัยปลื้ม จำเลยที่ 1 นางสมเฝ้า วิเศษศรี จำเลยที่ 2 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด ผู้ร้องสรุปได้ว่าให้สหกรณ์ส่งมอบเงินค้ำหุ้นแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สมาชิกพ้นจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ปราบฎิกรายละเอียดตามสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

กรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่า ในกรณีที่สหกรณ์มิได้รับจํานําหุ้น คำพิพากษาดังกล่าวจะทำให้สหกรณ์สามารถชะลอการส่งเงินค้ำหุ้นไปได้ ตราบเท่าที่สมาชิคนั้นยังไม่พ้นจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จึงแนะนำวิธีปฏิบัติในขั้นต้นว่า เมื่อสหกรณ์ได้รับหมายอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิก ให้สหกรณ์จัดทำหนังสือแจ้งพนักงานบังคับคดีว่าจะส่งมอบเงินค้ำหุ้นของสมาชิคนั้น เมื่อสมาชิกได้พ้นจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์แล้ว ทั้งนี้ได้จัดทำตัวอย่างหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 และถ้าหากเจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือยืนยันให้สหกรณ์ส่งมอบเงินค้ำหุ้นตามหมายอายัดดังกล่าวอีก สหกรณ์ควรดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาหรือโต้แย้ง ตามแนวคำพิพากษานี้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายอายัดใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อวยผล กนกวิจิตร

(นายอวยผล กนกวิจิตร)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร.(02) 2825850

(สำเนา)

(31 ทวิ)

สำหรับศาลใช้

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ 5644/2534

ศาลฎีกา

วันที่ 24 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2534

ความ แพ่ง

นายสงบ สุขนาแซง

โจทก์

ระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด

ผู้ร้อง

นางมารศรี ชัยปลื้ม ที่ 1

นางสมเฝ้า วิเศษคร้อ ที่ 2

จำเลย

เรื่อง รับสภาพหนี้ (ชั้นบังคับคดี)

ผู้ร้อง

ฎีกาคัดค้าน

คำพิพากษา

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ลงวันที่ 26 เดือน ตุลาคม พุทธศักราช 2533

(31 ทวิ)

สำหรับศาลใช้

คดีนี้สืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองชำระเงินตามหนังสือรับสภาพหนี้ศาลชั้นต้น พิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยทั้งสองชำระเงินตามฟ้องแก่โจทก์

จำเลยทั้งสองไม่ชำระ โจทก์ขอบังคับคดี ศาลชั้นต้นได้ออกหมายอายัดสิทธิเรียกร้องของจำเลยที่ 1 และที่ 2 อันมีต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด ผู้ร้องจำนวน 22,000 บาท และ 10,250 บาท ตามลำดับ

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า สิทธิเรียกร้องของจำเลยทั้งสองที่มีต่อผู้ร้องเป็นเงินค่าหุ้นที่จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นสมาชิกของผู้ร้องส่งให้แก่ผู้ร้อง ตามระเบียบข้อบังคับของผู้ร้อง ถือว่าเงินค่าหุ้นเป็นทุนของผู้ร้อง ซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างหากจากจำเลย ผู้ถือหุ้นจะถอดคืนหรือโอนหุ้นขณะเป็นสมาชิกไม่ได้จำเลยทั้งสองยังไม่ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก การบังคับคดีโดยการอายัดเงินค่าหุ้นของจำเลยทั้งสองจึงไม่ถูกต้องขอให้เพิกถอนหมายอายัด

โจทก์คัดค้านว่า เงินค่าหุ้นซึ่งสมาชิกส่งให้แก่สหกรณ์ยังคงเป็นทรัพย์สินของสมาชิกและไม่มีกฎหมายระบุว่าเป็นทรัพย์สินที่อยู่นอกการบังคับคดี ระเบียบของสหกรณ์ผู้ร้องไม่ผูกพันบุคคลภายนอก ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองมีสิทธิเรียกร้องที่จะถอนหุ้นคืนภายใต้เงื่อนไขที่ว่า เมื่อพ้นจากการเป็นสมาชิกของผู้ร้องแล้ว การออกหมายอายัดที่ให้ผู้ร้องส่งมอบค่าหุ้นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งไม่ถูกต้อง มีคำสั่งให้ยกเลิกหมายอายัดดังกล่าวและให้ออกหมายอายัดใหม่โดยกำหนดให้ผู้ร้องต้องส่งมอบค่าหุ้นของจำเลยทั้งสองให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จำเลยทั้งสองพ้นจากการเป็นสมาชิกของผู้ร้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา

(31 ทวิ)

สำหรับศาลใช้

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองเป็นสมาชิก และมีเงินค่าหุ้นอยู่ในสหกรณ์ผู้ร้อง จำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่โจทก์ศาลชั้นต้นตั้ง เจ้าพนักงานบังคับคดีและออกหมายอายัดตามคำขอของโจทก์ให้ผู้ร้องส่งมอบเงินค่าหุ้น ของจำเลยทั้งสอง แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่ง เงินค่าหุ้นจำนวน 22,000 บาท และ 10,250 บาท ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่จำเลยทั้งสองได้ชำระแก่ผู้ร้องไปแล้วถือเป็นเงินทุนของผู้ร้อง และตาม ข้อบังคับของผู้ร้อง จำเลยทั้งสองจะถอนเงินดังกล่าวคืนระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า การที่ศาลชั้นต้นออกหมายอายัดเงินค่าหุ้น ของจำเลยทั้งสองที่มีอยู่ผู้ร้องขอด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า สิทธิของจำเลยทั้งสองที่จะถอนคืนเงินค่าหุ้น ที่ชำระแล้วเป็นสิทธิที่มีเงื่อนไข กล่าวคือจะถอนคืนได้ต่อเมื่อจำเลยพ้นจากการเป็นสมาชิกของผู้ร้องแล้ว ซึ่งในกรณีเช่นนี้ เพื่อป้องกันสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไว้มิให้เสียหาย ศาลอาจออกคำสั่งอายัดให้ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 311 วรรคสอง แต่จะกำหนดในคำสั่งอายัดให้เป็น การฝ่าฝืนข้อจำกัด หรือเงื่อนไขแห่งนั้นนั้นหาได้ไม่ เพราะอาจมีผลกระทบต่อสิทธิของลูกหนี้แห่งสิทธิ เรียกร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้ ตามคำสั่งอายัดของศาลชั้นต้นที่กำหนดให้ผู้ร้องส่งมอบเงินค่าหุ้น ของจำเลยทั้งสองแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งนั้น เป็นการบังคับผู้ร้องให้ต้อง ชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี โดยไม่รอให้เงื่อนไขสำเร็จก่อนเป็นการฝ่าฝืนเงื่อนไข แห่งนี้ ทำให้ผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมิใช่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องได้รับความเสียหาย จึงมิชอบด้วย บทบัญญัติ มาตรา 311 วรรคสองดังกล่าว ดังนั้น เมื่อผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกทราบคำสั่งอายัดแล้ว ยื่นคำร้องปฏิเสธหรือโต้แย้งหนี้และข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่าหนี้ของผู้ร้องมีเงื่อนไขเช่นนี้ ศาลก็จำต้อง ออกคำสั่งอายัดเสียใหม่ โดยคำนึงถึงเงื่อนไขแห่งนั้นด้วย มิฉะนั้นจะทำให้การบังคับคดีตามคำ ของโจทก์มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอก อันเป็นการผิดเจตนารมณ์ของบทกฎหมาย ที่กล่าวแล้ว ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกเลิกหมายอายัดเดิมและออกคำสั่งอายัดใหม่โดยกำหนดให้ผู้ร้อง ส่งมอบเงินค่าหุ้นของจำเลยทั้งสองแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จำเลยพ้นจากการเป็น สมาชิกของผู้ร้องจึงสอดคล้องกับเงื่อนไขแห่งนี้ที่ผู้ร้องจะต้องชำระแก่จำเลยทั้งสอง และถูกต้องตามเจตนารมณ์ ของกฎหมายที่กล่าวข้างต้นแล้วชอบที่จะบังคับคดีไปตามคำสั่งอายัดที่ออกใหม่นี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาผู้ร้องฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการบังคับคดีไปตามคำสั่งอายัดที่ออกใหม่ ค่าฤชาธรรมเนียม
ทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

นายตัน เวทไฉ

นายบุญส่ง วรรณกลาง

นายวิฑูรย์ อยู่วัฒนา

ที่...../

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

เรื่อง การอายัดเงินค้ำหุ้น

เรียน เจ้าพนักงานบังคับคดี

อ้างถึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด 1 ฉบับ

2. สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534 จำนวน.....แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง เจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งอายัดเงินค้ำหุ้นของ.....

.....ซึ่งถือหุ้นอยู่ที่สหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด

เป็นเงิน.....บาท (.....) ตามความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด ขอเรียนว่า การอายัดเงินค้ำหุ้นในทำนองนี้
ได้เกิดขึ้นแก่สหกรณ์แห่งอื่นมาแล้ว ซึ่งในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ต่อสู้คดีจนบัดนี้
ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาที่ 5644/2534 วินิจฉัยว่า การอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิกสหกรณ์ในกรณี
ที่สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงื่อนไขตามข้อบังคับว่า “สมาชิกจะขายหรือโอนหรือถอนหุ้นคืนในระหว่างที่เป็น
สมาชิกอยู่ไม่ได้” สหกรณ์จึงไม่จำเป็นต้องส่งเงินค้ำหุ้นของสมาชิกให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี รายละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1, 2

ดังนั้น สหกรณ์จึงไม่อาจนำเงินค้ำหุ้นของ.....ส่งมอบให้แก่

เจ้าพนักงานบังคับคดีในขณะนี้ได้ แต่จะมอบเงินค้ำหุ้นจำนวน.....บาท ต่อเมื่อ

.....ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

โทร.